

Маҳалла

ШАНБА

2014 йил 4 январь,
№2 (969)

www.mahallagzt.uz info@mahallagzt.uz

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН —
КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

Фуқаролар йиғини кенгаши ва жамоатчилик комиссиялари

фаолиятини самарали ташкил этиш — долзарб вазифа

■ **Зафар РЎЗИЕВ,**
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Амалдаги қонун ҳужжатлари
мониторинги институти етакчи
илмий ходими, юридик фанлар
номзоди.

2013 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида мамлакатимизда ўтган фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайловида кўплаб юртдошларимизга ишонч билдирилди. Масъулият эса, энг аввало, ўша ҳудуд аҳолисининг ишончини оқлаш, маҳалла зиммасига юклатилган кенг қамровли вазифалар ижросини самарали таъминлашдан иборат. Бунинг учун эса фуқаролар йиғини кенгаши ва жамоатчилик комиссиялари фаолиятини бугунги кун талаблари асосида ташкил этилиши муҳим аҳамият касб этади.

Бу борада, аввало, фуқаролар йиғини кенгаши, унинг фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари зиммасига юклатилган вазифалар ижросини самарали таъминлашда Юртбошимиз томонидан илгари сурилган концепция асосида «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги ҳамда «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги қонунларнинг янги тахрирлари қабул қилинди.

Қонуннинг 9-моддасида бевоқиф фуқаролар йиғини органлари сифатида фуқаролар йиғини

кенгаши, фуқаролар йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича комиссиялар ҳамда тафтиш комиссияси ўрин олган.

Мазкур органлар фаолияти янги тахрирдаги «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонуннинг 13- ва 18-моддаларида алоҳида норма сифатида тартибга солинди. Хусусан, 13-моддага кўра, фуқаролар йиғинининг қарорларини бажариш ва фуқаролар йиғинлари оралиғидаги даврда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг жорий фаолиятини амалга ошириш учун фуқаролар йиғинининг кенгаши шакллантирилади. Унинг таркибига фуқаролар йиғини раиси, унинг маслаҳатчилари, масъул котиб, фуқаролар йиғинининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси, «Маҳалла посбони» жамоатчилик тизимининг раҳбари киради.

Шунингдек, фуқаролар йиғини кенгашининг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маданий ва бошқа соҳалардаги қатор ваколатлари акс этган бўлиб, улар, ўз навбатида, маҳаллани аниқ йўналтирилган асосда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, хусусий тадбиркорлик ва оилавий бизнесни ривожлантириш марказига айлантириш, шунингдек, унинг давлат бошқарув органлари фаолияти устидан жамоатчилик назорати олиб бориш тизимидаги вазифаларини янада кенгайтиришга йўналтирилгани билан аҳамиятлидир.

2 »

ВАТАН ҲИМОЯСИ — ОЛИЙ ШАРАФ

Ҳарбий хизмат энг эзгу ва улуг касбдир

Ҳарбий хизматдаги ўғли Шерзодни соғиниб юрган Гулнора опа маҳаллада ташкил этилган «Аскарлар оналарини шарафлаймиз» тадбирига таклиф этилганида худди ҳозир болагинасини кўрадигандек интиқди.

■ **Холбиби САФАРОВА**
«Mahalla»

Тадбирни Кармана саноат касб-хунар коллежидан ўтказишга экин. У бу ерга ҳамма меҳмонлардан аввал етиб борди. Ўқувчи ўқитувчилар, ота-оналар билан тўлган залга бир гуруҳ ҳарбийлар кириб келгани

да, онанинг бутун вужудини ҳаяжон қоплади. Йўқ, меҳмонлар орасида унинг фарзанди учрамасди, чунки Шерзод Ташкент вилоятидаги ҳарбий қисмда хизмат қиляпти, бу тадбирга Навоий вилоятидаги қисмлардан меҳмонлар чақрилган. Бирок либоси ўзига ярашган ўқтам йигитларнинг ҳар бири онанинг кўзига фарзандидек кўринди. Дарҳақиқат, бу ас-

карлар юрт ўғлонлари, миллат оналарининг фарзандлари...

Тадбирда ҳарбийлик ҳаёти тўғрисида, миллий армиямизда яратилган шарт-шароитлар хусусида сўз борди, ўғли хизматни ўтаётган оналарга алоҳида эҳтиром кўрсатилди, коллеж ўқувчилари томонидан бодий чиқишлар намойиш қилинди. Хуллас, соғинчдан ўрнаётган онанинг қалби фахр-ифтихорга тўлди. У ўйга бошини баланд кўтариб, Ватан ҳимоячисини улғайтирганидан мамнун қайтди.

2 »

ЗАМОНАВИЙ МАҲАЛЛА ТУЗАРИ

Миллий меъморчиликка мос ва ҳавасга арзигулик

Гузарни маҳалланинг ободлиги, саранжом-сарифталиги, аҳолининг аҳил-иноқлиги, тадбиркорлиги, ҳатто болажонлигини ҳам кўрсатиб турадиган кўзгуга менгаш мумкин.

■ **Бек НАЗАР**
«Mahalla»

Шу боис халқимиз азиздан маҳалла гузарининг обод ва кўркем бўлишига алоҳида эътибор қаратган. Истиклол йилларида фу-

қаролик жамиятининг муҳим бўлини сифатида маҳалланинг мавқени оширишга давлатимиз томонидан қаратилган эътибор туфайли гузарларнинг кўриниши, ҳудуд ҳаётида тутган ўрнида ҳам жиддий ўзгариш юз берди.

Эндиликда чойхона,

баққолик, қосиблик, қас-қосиблик дўконларидан ташқари, спорт майдончалари, минибанк, маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари каби иншоотлар ҳам гузарга ярашиб турибди. Айниқса, қишлоқларда намунавий лойиҳалар асосида янги турар-жойлар барпо этилиши баробарида уларга мос замонавий гузарлар ҳам пайдо бўлаётгани эътирофга сазовор.

3 »

СИЗДА ҚАНДАЙ ТАЖРИБА БОР?

Аниқ мақсад ва тизимли иш самараси

Ташкент вилоятининг Ўрта Чирчиқ тумани Пахтакор қишлоғидаги «Бешбой» маҳалла фуқаролар йиғинида ёшлар ўртасида эрта турмушнинг олдини олиш борасида кўплаб хайрли ишлар амалга ошириляпти. Шундан бўлса керак, бу ердаги оилаларда соғлом маънавий муҳит барқарор.

■ **Иброҳим БЕК**
«Mahalla»

Айтиш жоизки, мамлакатимизда ёш оилаларни қўллаб-қувватлашга қаратилаётган улкан эътибор ва ғамхўрлик барқамол авлодни вояга етказиш, ёшлар маънавиятини юксалтиришда муҳим омили бўлмоқда. Гоҳида турли арзимас сабаблар билан ёш оилаларда никоҳнинг бекор қилиниши ҳолатлари ҳам учроётгани афсусландирлидир. Бу, аввало, ёшлардан, уларнинг ота-оналари, маҳалла, хотин-қизлар қўмиталари фаолларидан оиланинг жамиятдаги нуфузини оширишдаги бурч ва масъулиятни теран англаши талаб этмоқда.

— Тахлилларга кўра, оилалар ўртасидаги ажримларнинг аксарияти эрта турмуш оқибатида келиб чиқмоқда, — дейди «Бешбой» маҳалла фуқаролар йиғинининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия мас-

Маҳаллада 5 минг нафардан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Оилавий ажримларнинг олдини олиш юзасидан изчил тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, янги оила қуриш бўсағасида турган йигит-қизлар билан оиланинг муқаддаслиги, жамият олдидаги бурч ва мажбуриятлари, соғлом авлодни шакллантиришда тиббий кўриқларнинг афзаллиги эрта турмушга берманг» ёки бўлмаса, «ўғлингиз ҳали ёш, уйланса бахтли яшаб кетишига кафолат беролмайсиз» дейилса, хушамаслиги аниқ. Аммо тарғибот тадбирларининг мунтазам ўтказилиши, уларда мутахассисларнинг атрофича тушунтиришлари оила бошлиқларини бу борада мулоҳазасига чорлайди.

4 »

ФОНД КЎМАГИДА

Вақт ҳам, маблағ ҳам тежаллади

Қашқадарё вилоятида 103 маҳалла (қишлоқ) фуқаролар йиғинига 124 компьютер жамланмалари топширилди.

■ **Ў.БАРОТОВ,**
ЎЗА муҳбири

«Маҳалла» хайрия жамоат фонди, «Нуруний» жамоғамасининг вилоят бўлими хамда бошқа ҳамкор ташкилотлар вакиллари иштирок этган тадбирда Президентимиз раҳнамолигида жамиятимиз ҳаётида маҳалланинг ролини кучайтиришга қаратилаётган алоҳида эътибор ўз самарасини бераётгани таъкидланди. Ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этиш, фуқароларнинг манфаатларини ҳимоя қилишда маҳалланинг ўрни ва аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Маҳалла ҳаёти билан боғлиқ кадрлар, урф-одат ва анъаналар тикланиб, унинг ҳуқуқ ва ваколатлари кенгайтирилмоқда.

— Маҳаллаларнинг компьютер жамланмалари билан таъминланиши уларнинг иш самарадорлигини оширишга хизмат қилади, — дейди «Маҳалла» хайрия жамоат фонди вилоят бўлими бошқаруви раиси М.Туропов. — Президентимизнинг 2012 йил 21 мартдаги «Замонавий ахборот-коммуникация технологияларини янада жорий этиш ва ривожлантириш чоратадбирлари тўғрисида»ги қарори бу борада муҳим омили бўлмоқда. Хусусан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисидаги ахборотларни тўплаш, таҳлил қилиш, тизимлаштириш ва сақлаш имкони янада кенгайди. Айниқса, маълумот алмашинуви борасида вақт ҳам, маблағ ҳам тежалладиган бўлди.

СЎЗ — СИЗГА!

Ишонч катта, масъулият ҳам залворли

Истиклол ҳаётимизга жуда кўп ўзгаришлар олиб кирди. Улардан бири шубҳасиз, асрлар синовидан ўтган маҳалла институтининг қайта тикланишидир. Мустақиллик шарофати билан ушбу тизим ўзининг ҳуқуқий асослари, қонуний ваколатларига эга бўлди.

■ **Эргаш ҲАКИМОВ,**
Бухоро вилояти Шофиркон туманидаги «Темирчи» маҳалла фуқаролар йиғини раиси.

Ўтган давр мобайнида маҳалла том маънода фуқаролик жамиятининг мустақил институти сифатида шаклланиб, ҳудудда аҳоли манфаатларини ҳимоя қилувчи, соғлом муҳитни қарор топтириб, ёшлар, хотин-қизларнинг жамиятдаги фаолигини оширувчи ўзини ўзи бошқариш органи сифатида энг мақбул тузилма эканини исботлади.

Жорий йилнинг ноябрь-декабрь ойларида бўлиб ўтган сайловларда маҳалла аҳоли йиғин етакчиси этиб мени танлади. Албатта, элнинг ишончини қозониш ёқимли, аммо кўнгилнинг бир чеккасида «эллай олармиканман», деган ҳавотир ҳам бор. Гарчи авваллари ушбу тизим билан ҳамкорлик қилган бўлсам-да, эндиликда бевосита раҳбар сифатида халқ дарди, ташвиши билан яшаш, ҳудуддаги кўп сонли, ҳар бири ўзига хос феъл-атворга эга аҳоли билан ишлаш, муросаю мадора қилиш кишидан жуда катта меҳнат ва масъулият талаб этади.

2 »

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

Фуқаролар йиғини кенгаши ва жамоатчилик комиссиялари

фаолиятини самарали ташкил этиш — долзарб вазифа

Н.ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Кўнунинг 22-моддасида фуқаролар йиғини кенгашининг иш тартиби белгиланган. Унга кўра, фуқаролар йиғини кенгашининг мажлиси фуқаролар йиғинининг раиси томонидан зоруратга кўра, лекин ойида камидан бир марта ўтказилиши, Кенгашнинг мажлиси, агар унинг ишида кенгаш аъзоларининг камидан учдан икки қисми қатнашган бўлса, ваколатли ҳисоблашни, қарор, агар уни фуқаролар йиғини кенгашининг ҳозир бўлган аъзоларидан яримдан кўпроги ёқаб овоз берган бўлса, қабул қилинган ҳисоблашни, шунингдек, Кенгашнинг қарори очик овоз бериш йўли билан қабул қилинишига оид меъёрлар ифода этилган.

рида белгиланган фуқаролар йиғини ваколатларини самарали ташкил этиш нуктаи назаридан маслаҳатчилар ўзи раҳбарлик қиладиган комиссия вазифаларидан келиб чиқиб кенгаш таркибига киритиладилар. Фуқаролар йиғини раисининг маслаҳатчиси, қандай тарихида, фақат битта комиссияга раислик қилиши мумкин.

Шу ўринда фуқаролар йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича комиссиялар фаолияти ҳақида ҳам тўхталаш мақсада мувофиқдир. Фуқаролар йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича комиссияларнинг фаолияти янги таҳрирдаги қонуннинг 18-моддаси билан тартибга солинган бўлиб, унга кўра, фуқаролар йиғинларида фуқаролар йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича 8 та комиссия тузилади.

лар вакилларнинг йиғилиши) томонидан икки ярим йил муддатга сайланади. Комиссиялар ўз фаолияти тўғрисида ҳар ойда фуқаролар йиғини кенгашига, йилнинг ҳар чорагида эса, фуқаролар йиғинига ҳисобот бериб боради. Шу ўринда Фуқаролар йиғини ҳузуридаги Тафтиш комиссияси ва унинг фаолияти ҳақида ҳам тўхталаш мақсада мувофиқдир. Комиссия ўз фаолиятини жамоатчилик асосида амалга оширади ҳамда фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) томонидан молиявий-ҳўжалик фаолияти соҳасида етарли билим ва тажрибига эга фуқаролар йиғини аъзолари орасидан камидан уч нафар таркибда яширин ёки очик овоз бериш йўли билан сайланади. Унинг мақсади фуқаролар йиғинининг молия-ҳўжалик фаолиятини текширишдан иборат. Комиссия фаолияти Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига, қонунларига, бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга, фуқаролар йиғини тўғрисидаги Низомга асосланади.

ТАДБИРКОРЛИК

«Сурхон гули» тамғаси билан

Сурхондарё вилоятининг Кумқўрғон туманидаги «Анвар-Элдорбек» кўп тармоқли хусусий фирмаси ўсимликлардан истеъмол ёғи ишлаб чиқарадиган янги қорхонани ишга туширди.

Х.МАМАТРАЙИМОВ, ЎЗА мухбири

Президентимиз раҳнамолигида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани аҳолини арзон, сифатли ҳамда рақобатбардор озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда муҳим омил бўлиб келмоқда. Сурхондарё вилоятида ҳам тадбиркорлар янги қорхоналарни ишга тушириб, қишлоқларда аҳоли бандлигини таъминламоқда.

ВАТАН ҲИМОЯСИ — ОЛИЙ ШАРАФ

Ҳарбий хизмат энг эзгу ва улуг касбдир

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 24 октябрдаги «Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги қошидаги Жамоатчилик кенгашини ташкил этиш тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида «Маҳалла» хайрия жамоат фонди республика бошқарувининг алоҳида чоратадбирлар режаси ишлаб чиқилиб, шу асосда жойлардаги бўлим ва бўлинмалар томонидан муайян ишлар бажарилаётгани эътирофга лойик.

Айни пайтда миллий армия-мизни сифат жиҳатдан тақомиллаштириш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш мақсадида олиб борилаётган соғй-ҳаракатлар каторида ҳарбий хизматни ўтаган йигитларнинг олий ўқув юртига ўқишга кириши учун имтиёз берилгани ҳам эътирофга лойик. Юртбошимиз қарорига биноан ҳарбий қисм тавсияномасини қўлга киритган абитуриентлар тест натижаларини ҳисоблашда имтиёзга эга. Бундан ташқари, ҳарбий хизматдан қайтиб, шартнома асосида ўқишга кирган талабаларга «Қамолат» ЕИҲ томонидан шартнома пулининг маълум фозизи ҳам тўлаб берилган.

Ватан ҳимоячиси. Бу энг эзгу, энг улуг ва энг шарафли касбдир. Эътибор берган бўлсангиз, ҳар бир ўғил бола ақлини танир-танимас ана шу шарафли касбни орзу қилади, аскар ақсининг шодам юришиб ҳавас билан қараб, унинг бош кийимини бир кийиб кўришга иштиёқманд бўлади. Аслида бу мурғак қалба энг динга кўрақ эътибор Ватан туйғуси, юрта ҳимоячи бўлиш истегининг илк белгиларидир. Бугун Президент қарори асосида Жамоатчилик кенгаши ташкил этилгани миллий армиямиз ва аҳоли ўртасида кўприк бўлиб, қўллаб эзгу ниятлар ижобатига йўл очаетир.

СЎЗ — СИЗГА!

Ишонч катта, масъулият ҳам залворли

Худудимизда азолдан дехқончилик моданяти яхши шакланган. Бу ерда етиштирилаётган сабзот, полид маҳсулотлари, айна киш чилласида иссиқхонада парвариш қилинган помидор-бодирин каби ноз-неъматлар нафақат туман, балки вилоят бозорларида ҳам харидорнинг. Аммо ана шундай олтинга тенг тупрок, чўпни кўқартирадиган заминга эга бўлишига қарамой, томорқасидан фойдаланиб, маҳалла идорасига моддий кўмак сўраб келаётган оилалар ҳам бор.

Худудимизда айна пайтда 736 та оила таркибиде 3606 нафар аҳоли истиқомат қилади. Уларни бир мақсад йўлида бирлаштириш, маҳаллада тинчлик-товуқлик, ўзаро меҳр-оқибат муҳитини шакллантиришда бирдамлик алоҳида аҳамиятга эга. Қуни кеча маҳалламиз иноқлигида ўтказилган кам таъминланган оила фарзандлари Зафар Рўзиев ва Диловар Атоеванинг бахт тўйлари маҳаллодошларимизнинг айна шу хусусиятини ифода этди.

Шу боис келгусида худудда аёллар учун тикувчилик, гилам-дўзлик ва бошқа хунармандчилик турлари фаолиятини йўлга қўйиб, кам таъминланган оила вакилларини шу хунарларга жалб этмоқчимиз. Бунинг учун эса бўш турган бинаоларни иноқлигида олдидик. Қолаверса, маҳаллага саноатни олиб кириш ҳам асосий мақсадларимиздан бири. Шу вақтга қадар маҳалламизда фақатгина буюк ишлаб чиқариш цехи фаолият юритади. Эндиликда Содрриддин Қюмов, Зиёдулла Муқимов, Мусаллам Шукурова сингари илор тадбиркорларни жалб этган ҳолда бошқа турдаги саноат маҳсулотларини ҳам ишлаб чиқаришни йўлга қўймоқчимиз.

ИЖТИМОЙ ШЕРИКЛИК

Инсон манфаатлари муҳофазаси — ривожланишнинг муҳим шарт

Н.ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Ҳар қандай масалани ҳамжиҳатликда ечиш мақсадга мувофиқ. Ижтимоий шериклик тушунчаси ана шу ҳаётий зарурат туғайли вужудга келганини тегишли ташкилотлар ҳамкорлигида амалга оширилаётган салмоқли ишлар ҳам тасдиқлаб турибди.

Т.НИЗОМОВ «Mahalla»

Янгиликлар жараёнини изчил давом этишида, аҳолининг ҳуқуқий маданияти тобора юксалишида жамоат ташкилотлари, хусусан, фуқаролар йиғинларининг алоҳида ўрни бор. Улар томонидан ижтимоий-иқтисодий ислохотлар жараёнида долзарб масалалар ҳал этилаётгани Миллий матбуот марказида «Ижтимоий меҳнат муносабатларида ижтимоий шерикликнинг аҳамияти» мавзусида ташкил этилган матбуот анжуманида ҳам алоҳида таъкидланди.

Жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази, Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамиятлари ҳамда Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациялари ўртасида ижтимоий шериклик тўғрисидаги битим ва меморандумлар асосида изчил ҳамкорлик олиб борилмоқда.

Ижтимоий шериклик муносабатлари қўламини, айниқса, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини қўллаб-қувватлашда янада кенгайиб бормоқда. Илп давомда жамоат шартномалари ва келишувлари орқали қасаба уюшмаси ва иш берувчилар шериклигида 22 миң 340 нафар фуқаро ва 183 миң 721 та оилага 82 млрд 446 млн. сўмликдан зиёд ижтимоий кўмак берилди. Хўссун, маҳалла фуқаролар йиғинлари томонидан аниқланган кам таъминланган оилаларнинг қарийб 133 миңга моддий ёрдам кўрсатилади. Шунингдек, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган, узоқ муддат фойдаланиладиган товарлар сотиб олиш, уй-жой қурилиши учун 5844 та оилага фозисиз кредитлар ажратилди.

